Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 186. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЖОВТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, OCTOBER 1, 1982 No. 186. VOL. LXXXIX.

ЖІНОЧА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ МНОГОЛЮДНО

Ню Йорк, Н.Й. — Тут завершується підготовка до жіночої конференції п.з. „Українська жінка у двох світах", яка відбудеться у приміщеннях Союзівки в суботу і неділю, 2-го і 3-го жовтня ц.р. з великою участю жінок з різних місцевостей.

Конференція, яку спонзорує Союз Українок Америки, але організує окремий комітет, викликала велике зацікавлення. Доказом того є несподіване число зголошень, що вже сьогодні нараховує понад 400 зареєстрованих учасниць.

В рамках конференції відбудеться 13 дискусійних панелів, на які учасниці зголошувалися рівночасно із реєстрацією.

Конференція розпічнеться в суботу 2-го о год. 10-ій вранці двома дискусійними панелями, а це про українку завтрашнього дня і українську мову. О год. 10:30 розпічнеться дискусія на тему українських письменників і поетів, а в год. 11:30 буде показ української жіночої творчости в Україні.

Рівночасно о год. 11:30 відбудуться дискусійні панелі на тему самітніх українських жінок, українських шкіл та молодечих організацій.

Після полудневої перерви конференція розпічнеться пленарною сесією о год. 2-ій, на якій після святочного відкриття промовлятиме д-р Марта Богачевська-Хомяк. Дальші дискусійні панелі будуть продовжувати свої праці о год. 3:30 по полудні на тему жінки в кризі та в справі мішаних подруж. О год. 5-ій пополудні відбудеться панель про українських мисткинь і рівночасно про працюючу жінку.

В суботу увечері заплянований концерт української музики у виконанні українських жіночих сил. Того дня буде також мистецька виставка підготована окремим мистецьким комітетом, на якій будуть показані образотворче мистецтво наших сучасних жінок-мисткинь, як теж народна творчість. В рамках виставки плянується також короткі презентації з прозірками та панель на теми творчого процесу та проблем сучасної жінки-мистця, про феміністичне мистецтво, українську спадщину, як джерело творчости в мистецтві, та мітологічні зображення жінки в українському мистецтві.

Дискусійні панелі конференції будуть продовжуватися в неділю, 3-го жовтня, о год. 10:30 ранку. В тому часі будуть розглядати питання української ідентичности і традицій та українців в американській політиці. Відтак о год. 11:30 будуть дискусійні панелі про засоби комунікації і їх використання серед українців, а рівночасно на тему українського чоловіка та як він бачить жінку і свою ролю, як батька.

Якщо буде доволі часу організаторки конференції плянують повторити дискусійні панелі про українську працюючу жінку та українську мову.

Конференція закінчиться полуденком та підсумованням її перебігу в часі від 1-3 по полудні в неділю.

З уваги на велике число зголошених, першенство участі у дискусійних панелях будуть мати ті, що зареєструвалися раніше.

Організаційна комісія подбала також про опіку над малими дітьми в суботу від години 10-ої вранці до полудня і від 2-ої до 4-ої по полудні.

Усі дальші інформації одержать учасниці конференції на місці при реєстрації.

В Ню Йорку проходить виставка картин В. Савчака

Ню Йорк, Н.Й. — Тут у приміщеннях Об'єднання Мистців Українців Америки, при 136 Друга авеню, відкрито в неділю, 26-го вересня ц.р., виставку картин українського маляра з Австралії, Володимира Савчака. Виставку відкрив голова ОМУА маестро Михайло Черешньовський, вказуючи на мистецький шлях В. Савчака.

Як інформував сам мистець під час його відвідин редакції „Свободи", — це вже друга виставка на терені Ню Йорку і теперішня включає акварелі, пастелі, акрилики та олії, як підсумки подорожей по Европі та Північній Америці. Мистець живе постійно біля Сіднею і там він вже мав 10 індивідуальних виставок та всеціло посвятив себе малярству. Він має прихильні оцінки австралійських критиків та є членом Товариства мистців Вікторії і Мистецької ґалерії в Сіднеї.

Останній рік В. Савчак перебув на поїздках по Европі та Північній Америці, переливаючи бачене на полотно у своїх картинах. У червні ц.р. відбулася в Торонто, Онт., його друга вже з черги мистецька виставка,

Володимир Савчак

а зараз одна із його картин знаходиться на Українській світовій мистецькій виставці в Торонто. Репродукцію її вміщено у розкішному кольоровому каталозі цієї виставки як також була вона висвітлена у новинках канадської телевізії, що подавала інформації про цю світову виставку.

Перебування мистця на американському континенті добігає кінця і вкоротці після закінчення теперішньої виставки в Ню Йорку, Володимир Савчак виїжджає знову до своєї прибраної батьківщини — Австралії. Там плянує він влаштувати виставку своїх надбань із подорожі та далі продовжувати мистецьку працю.

У ДАЛЬШІЙ СУДОВІЙ РОЗПРАВІ В ІТАЛІЇ ПРОТИ 63-ох осіб оскаржених за схоплення і вбивство прем'єр-міністра Альдо Моро, зізнавав провідник Соціялістичної партії Беттіно Краксі. Він сказав, що його партія вела переговори із членами Червоних бриґад, відповідальними за схоплення Моро, але їх зірвали, коли представники Червоних бриґад зажадали звільнення 13-ох італійських терористів в заміну за прем'єра Моро.

В ЄГИПТІ ШИРИТЬСЯ НЕВДОВОЛЕННЯ З приводу політики Ізраїля та вбивств у таборах біля Бейруту. Загальна опінія обернулася проти Менахема Беґіна, а преса порівнює його з Гітлером. Наслідком того відкликано також єгипетського амбасадора з Ізраїля. Помимо того амбасада Ізраїля затримала досі в Каїрі свою повну обсаду, а жидівські мешканці як і туристи святкували як звичайно своє найбільше релігійне свято Йом Кіпур.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВІДКЛИКАВ ВСІ санкції, які ще існували внаслідок конфлікту на Фалькляндських островах, у відношенні до Арґентини. Це відчиняє дорогу до економічної співпраці та торгівлі, на що Арґентина чекає нетерпеливо, зокрема на доставу різних частин до торговельного та військового устаткування.

ЗСА ЗБІЛЬШАТЬ ВИДАТКИ НА ЗБРОЄННЯ

Вашінгтон. — Департамент оборони ЗСА плянує в найближчих п'яти роках збільшити видатки на мілітарне використання космічних просторів.

Едвард Олдридж, підсекретар повітряних сил повідомив у своєму інтерв'ю для преси, що Уряд Реґена плянує збільшити видатки на використання космічних просторів для мілітарних цілей на 10 відсотків в кожному наступному році, після того як буде підвищення видатків відповідно до інфляції. Така підвишка видатків для використання космічних просторів мусить бути кожного року затверджена окремо Конґресом.

В інтерв'ю Е. Олдрідж заявив, що в евентуальній майбутній війні військові сили ЗСА можуть бути менші, як противника і тому треба зробити тепер все, що можливе, щоб закріпити їхню ефективність. Саме це можна буде зробити використовуючи різні інструменти, які працюють найкраще в космічних просторах. Цей плян Департаменту оборони іде вслід за пляном, що його представив у своїй промові в Дні незалежности, президент Роналд Реґен.

Використання для військових цілей інформацій із космічних просторів зросло помітно в останніх двох роках, і в останньому році бюджет на використання космічних просторів виносив 6,4 більйона долярів у порівнянні із 5,5 більйонами, що їх видано на бюджет НАСА. Згідно із інформаціями Олдріджа, Уряд плянує збільшити бюджет на військове використання космічних просторів до 14 більйонів річно у 1984 році, без враховування підвишки з приводу інфляції.

Військові американські кола запевняють, що ті пляни ніяк не є доказом „мілітаризації" космічних просторів, мимо того, що відомим є що в 1983 році мають випустити космічний корабель, який буде мати лише військове вивінування.

Відновились розмови на тему роззброєння

Женева, Швайцарія. — Тут розпочалася чергова сесія розмов в справі роззброєння, після двомісячної перерви. У пеших переговорах дійшло до несподіваної публічної виміни поглядів поміж представниками СССР і ЗСА.

Юлій А. Квіцінський, представник СССР, заявив що „совєтський уряд має не лише бажання, але вже конкретний плян як можна стримати безконечне зброєння і будову нуклеарної зброї на терені Европи. Зараз слово за американським урядом".

Як відомо, ЗСА погодилися відкликати плян розміщення 572 нових нуклеарних ракет у Західній Европі, якщо совєтський уряд розвантажить свій арсенал нуклеарної зброї спрямований на Західню Европу.

Досі, однак, немає найменших познак на те, щоб СССР хотів це зробити, а навпаки, представник ЗСА в Женеві висловив стурбовання свого Уряду, як теж урядів держав Західньої Европи помітним зростом розбудови нуклеарної зброї в Совєтському Союзі. Пол Ніці, представник ЗСА в Женеві, ствердив, що з початком того місяця СССР мали вже 324 ракети типу СС-20, майже на 100 більше як вони їх мали, коли розпочинали розмови у справі роззброєння десять місяців тому.

Помимо того Ю. Квіцінський настоює на домаганні, щоб ЗСА зробили поважний крок, щоб була „рівність у зброєнні, а з тим і рівність у засобах безпеки".

Дж. Воллес переміг у демократичних передвиборах

Монтґомері, Ала. — Колишній губернатор Алабами Джордж С. Воллес у демократичних передвиборах на губернатора цього стейту переміг свого противника малою різницею голосів; допомогла йому його спритність звербувати для себе голоси чорного населення, що його він у попередніх кампаніях не брав до уваги.

Із 95 відсотків районів повідомлено, що Дж. Воллес мав 471,760 голосів або 48,4 відсотка переваги голосів над його противником заступником губернатора Алабами Джорджом МекМілленом. Другого листопада у недалеких уже виборах колишній губернатор Дж. Воллес уже вчетверте кандидуватиме на пост губернатора Алабами і буде змагатися за це становище з республіканцем, посадником Монтґомері, Емори Фолмаром.

Особливо сильну позицію Дж. Воллес здобув у фармерських околицях Алабами, здобувши для себе чотири разів більше повітів як МекМіллен. Свою перемогу він також завдячує чорному населенню цього стейту, здобувши від нього 42 відсотки голосів до 29 відсотків, що їх отримав Дж. МекМіллен. МекМіллен закинув губернаторові Воллесові, що він, щоб перемогти його у передвиборах, допустився до „викривлення і фальшивого представлення" фактів, що відносяться до його особи.

МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК

Філядельфія, Па. — Старанням 20-го Відділу СУА ім. О. Теліги відбудеться в неділю, 10-го жовтня ц.р., о год. 4-ій по полудні, в приміщенні Українського Культурно-Освітнього Центру, мистецький ярмарок.

В програмі першої частини ярмарку візьмуть участь: Лідія Бульба, голова Відділу, Софія Лащик, Рома Касіян, Орися Гриців, Наталка Завадівська, Лідія Німилович, Христя Санторе і Роксана Сеник, які моделюватимуть народну ношу з деяких областей Галичини. Марія Касіян дасть пояснення строїв. Андрея Карабін, Джефрі Весоловський і Рената Чапельська виконають народні танки. Вокальне тріо СУМ-А, під мистецьким керівництвом проф. Зої Маркович, у складі: Віра Наконечна, Ліса Стасюк і Антонія Катрук відспівають декілька пісень. У цій частині виступлять також: артистка Ліза Чепіль і співачка Юлія Шашаровська. Коментар даватиме артист Володимир Шашаровський. Фортепіяновий супровід — Леся Рудий. Ведуча програмою д-р Наталія Пазуняк.

В другій частині відбудеться виставка картин мистців Наталії Стефанів і Романа Василишина та кераміки Володимира Королика. Під час виставки відбудеться виграш картин. Виставку відкриє Марія Харина. Частину доходу з імпрези призначено на Український Музей в Ню Йорку.

ВІДЗНАЧАТЬ 25-РІЧЧЯ

Фреш Медовс, Н.Й. — Українська католицька церква Благовіщення Пречистої Діви Марії у Фреш Медовс, Н.Й., відзначить свій срібний ювілей в неділю, 3-го жовтня, Богослуженням, бенкетом і спаленням мортґеджу після сплати позички. У святкуваннях, що почнуться Службою Божою о год. 4-ій по полудні, візьме участь Владика Василь Лостен. Парохом церкви є о. шамб. Еміль Манастирський.

ПОСЛАННЯ

Слава Ісусу Христу!

ЙОСИФ

Божою Милістю Патріярх Києво-Галицький і всієї Руси.

БРАТАМ І СЕСТРАМ В УКРАЇНІ І НА ПОСЕЛЕННЯХ СУЩИМ МИР У ГОСПОДІ І АРХИЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Дорогі Браття і Сестри!

Ще недавно, з нагоди мого 90-ліття звернувся я до вас з Посланням, висловлюючи в ньому свій подив для вас та своє сострадання з вами і прохаючи вас витривати в вірі батьків та у вірності нашій святій Церкві.

Сьогодні, наближаючися до закінчення — фіналу спільної з вами моєї життєвої симфонії, унагляднєної в ювілейних святкуваннях 90-річчя з дня мого народження, „сидячи на санях, помисливши в душі своїй і хвалу віддавши Богу", як це читаємо в древньому пам'ятнику нашої християнської літератури, „Поученні Володимира Мономаха дітям", — бажаю скерувати ваші духовні очі на Нерушимий Знак нашої сили і нашої надії на перемогу. Цим Непорушним Знаком у днях нашої всенародної скорби є Пресвята, Пречиста, Преблагословенна, Славна Владичиця наша Богородиця і Приснодіва Марія.

У жовтні кожного року святкуємо Її празник Покрови. Цей наш рідний український празник стався виявом збірної української душі, проникнутої благодаттю Христової Істини. Це празник, в якому діти і Мати, вірні і їхня небесна Заступниця і Владичиця, з'єднані разом у молитві і любові, в горю, терпінні і радості. Цей празник для нас тим цінніший, що він спільний для нас усіх християн; щобільше, для всіх синів і дочок Української Землі, що Бога шукають, істирочною недолею ще роз'єднаних, хоч усі ми по суті одне в ісповіді Христа Богочоловіка, Єдинородного Божого Сина, в своєму житті з благодаті всім нам спільних тайн і в своєму бажанні та віковічному змаганні — бути дітьми Єдиної Святої Соборної і Апостольської Церкви. Всі ми одне у своїй вірі та в своїй тузі за всенародною єдністю. Пресвята Богородиця, під якої чесним і чудесним Покровом всі ми як діти під охороною Матері перебуваємо і в бідах та нуждах наших під Її Покров прибігаємо, була і є оцим непорушним Пристанищем, знаменем і запорукою єдности нашої української християнської родини. Вона ж бо як „Діва днесь предстоїть у Церкві і з хорами святих за нас молиться Богу..." І тому благаємо Її словами вечірніх стихир: „Великим заступництвом для печальних Ти є, Богородице чиста, скора Помічнице, Спасення світу й утвердження, милости Глибино, Божої Мудрости Джерело, світу Покрове..., бо „...Ти для мучеників Добриво і для всього світу предивний Покров. Покрий Владичице омофором милости Твоєї нарід наш увесь..."

Цьогорічний празник Святої Покрови ще тим цінний та особливий, що він співвпадає з великою всенаціональною річницею в останній, ще не завершеній, історичній добі змагань українського народу за свою національно-державну суверенність, що випливає з любови до своєї батьківщини. Та любов батьківщини є природним обов'язком кожної людини. У християн є вона чимсь вищим, святішим, а саме надприродною релігійною повинністю, що опирається на об'явленій науці. Та релігійна повинність походить з заповіди Божої — пошани і любови батьків, а остаточно виростає з великої і загальної заповіди любови ближнього, яка домагається, щоб ми любили всіх людей; одначе, щоб особливою любов'ю любили найближчих ближніх, яким найбільше завдячуємо матеріяльні, духовні і моральні добра, а такими найближчими ближніми є наші батьки і батьківщина. Батьківщина — це наш рідний край, наша мова, наша історія, наша віра, всі наші предки, що продовж століть будували свою державу. Любов батьківщини є приказом розуму, серця і віри. Вона є найбільшим багатством, найвищою моральною силою народу, найбільш плодовитою землею, на якій росте культура. Тільки в батьківщині і через законну рідну державу нарід вповні заспокоює свої духовні, моральні і суспільні потреби та й осягає найвищий ступінь ладу, безпеки і добробуту.

Совершенний християнин повинен бути досконалим патріотом. Не є досконалим християнином той, хто по думці Божій не любить всеціло свого народу. Свята Церква поручає чесноту любови батьківщини своїм вірним, заохочуючи їх до жертвенного споювання обов'язків супроти свого народу, держави і даючи поодиноким народам кровноспоріднених покровителів у небі.

Християнин як все інше так і свою батьківщину має любити в Бозі і для Бога. То значить радо і щиро завжди і всюди думкою, серцем і ділами давати перше місце Богові, тобто любити Бога і Його найсвятішу волю у своїй батьківщині. Без Бога ми

(Закінчення на стор. 4)

ВЧЕНІ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ СТВОРИЛИ новий елемент, якому дали число 109. Група німецьких науковців подала цей великий технічний подвиг до загального відома на міжнародній конференції фізиків, що саме відбувається в Іст Ленсінґ, Миш., з нагоди відкриття нової циклотронної ляборaторії в Мишиґенському стейтовому університеті. Наразі невідомо чи цей новий елемент буде мати практичне примінення.

ТЕПЕРІШНЯ КРИЗА МЕХІКАНСЬКОГО ПЕЗА змушує багатих громадян Мехіко продавати масово доми та інші нерухомості, які вони мають на терені ЗСА. Це внаслідок того, що з уваги на економічну кризу існує заборона висилати більші суми грошей з Мехіко до інших країн. Власники домів, а особливо дорогих кондомініюмів на Фльориді та в інших відпочинкових місцях в ЗСА не мають тепер можливостей платити грошові зобов'язання у ЗСА і позбувають їх за дуже низькі ціни.

ВЕНЕСУЕЛЯ ОПРИДІЛИЛА СЕБЕ ОФІЦІЙНО ДО держав Третього світу, збільшивши число держав Третього світу до 95 членів. Потягнення Венесуелі пояснюють тим, що саме тепер Венесуеля шукає міжнародної підтримки у своїх намаганнях відзискати назад 50,000 квадратних миль землі, що їх тепер займає Ґаяна. На терені Об'єднаних Націй Третій світ творить найсильніший бльок при голосуванні і на ці голоси розраховує Венесуеля.

МОРСЬКІ ПІХОТИНЦІ ЗСА ВМАРШУВАЛИ ДО БЕЙРУТУ

Бейрут, Ливан. — Біля 900 вояків морської піхоти ЗСА зайняли летовище у західній частині Бейруту в середу, 29-го вересня, після того, як ізраїльські війська несподівано вийшли з тієї частини столиці Ливану. Ще у вівторок ізраїльське командування заявляло, що його війська ще не готові до відступу, але натиск Уряду ЗСА перерішив цю справу.

Того самого дня президент Роналд Реґен повідомив листовно Конґрес про висадку морської піхоти в Бейруті, заявляючи при тому, що робиться це виключно на бажання уряду Ливану та що американські війська перебуватимуть в Ливані тільки „обмежений час". У відповідь на запити корепондентів, президент Реґен сказав, що американські вояки є частиною міжнародного корпусу, в склад якого входять теж французькі і італійські частини, і що цей має допомогти ливанському урядові встановити порядок в Бейруті, а відтак в інших частинах Ливану. Президент сподіється, що новообраний президент Ливану Амін Ґамаєль незабаром зформує новий уряд, який постепенно встановить порядок і стабілізацію в країні. Він теж висловив сподівання, що незабаром ізраїльські і сирійські війська вицофаються з Ливану, а до того часу міжнародний корпус втримуватиме правопорядок.

Мешканці Бейруту з радістю вітали американських вояків, як раніше французьких та італійських. Зокрема дітвора підходила до вояків, які обдаровували її цукерками, шоколядою, ґумою до жування тощо. В загальному, як подають кореспонденти і телевізія, помітний спокій в Бейруті і приспішена відбудова зруйнованих ізраїльськими бомбами будинків. Міжнародний Червоний Хрест посилив допомогову акцію, зокрема харчів і ліків для багатьох поранених цивільних громадян, які заповнили всі лічниці Бейруту і околиць.

Речники Пентаґону заявили у четвер вранці, що американська залога буде збільшена до біля 1,200 вояків, які матимуть до диспозиції танки та інші вантажні машини. Американські вояки хоронитимуть летовище в засягу чотирьох квадратових миль. Спільна команда Міжнародного корпусу устійнила розміщення військ та їхні перші завдання.

В Америці

КОЛИШНІЙ АСТРОНАВТ ДЖЕК СВАЙҐЕРТ, що кандидує тепер на республіканського конґресмена у стейті Колорадо, заявив, що він не відтягає своєї кандидатури, хоч на весні цього року він перейшов операцію рака кістного мозку. Лікар 50-річного астронавта д-р Роберт Соєр заявив, що, правдоподібно, раковий наріст був оперований своєчасно, і тому він не бачить причин для відтягнення кандидатури Свайґерта, який був командним пілотом у полеті на Місяць „Аполло 13" в 1970 році.

В КУЛУАРАХ БІЛОГО ДОМУ НАМІР ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена від'їхати на відпочинок до його ренчу в Каліфорнії на початку жовтня викликав загальний спротив. Дорадники Президента домагаються переконати його відкликати свої вакації, бо вони уважають відпочинок президента на ренчі 8-го жовтня, коли стопа безробіття за вересень досягнула загрозливого рівня принаймнеше 10 відсотків, тобто 10 мільйонів людей опинилися без праці, — був би великою політичною помилкою.

У ЗВ'ЯЗКУ З ДАЛЬШИМ СТРАЙКОМ ВЧИТЕЛІВ школи в Тінеку, Н.Дж., які, не зважаючи на рішення суду, не повернулися до кляс, суддя Найвищого суду в стейті Шервин Лестер видав їм гостру погрозу. Суддя заявив, що коли вони і в дальшому не послухають судових розпоряджень і не повернуться до кляс, він готовий видати розпорядок, щоб учителів ув'язнити, а якщо і зайде потреба, притримати їх у публічній школі під наглядом поліції з повіту Берґен. У середу увечері, 29-го вересня, поліція заарештувала 35 учителів.

ВИЗНАЧЕНО РЯД ЕКЗЕКУТИВНИХ УРЯДОВЦІВ, які працюють з Президентською комісією над зменшенням видаткування Уряду, щоб вони перевірили аґенції, які мають нагляд над фірмами. У цій справі відбулася дискусія дорадників Президентського панелю, але учасники цього панелю відмовилися подати досі неопублікованy листу своїх членів Генеральному бюрові перевірки податків — інвестиґаційному тілові Конґресу.

ПІД ЧАС ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ У ВІВТОРОК, 28-го вересня ц.р., президент Роналд Реґен заявив, що економічний плян його Уряду врятував американський народ, який був уже над „безоднею катастрофи". На своїй першій, від двох місяців, пресовій конференції, Президент, представляючи економічний стан в Америці, сказав, що одною з причин затримки економічного видужання країни є зволікання із затвердженням бюджетового законодавства.

НА ПІВДНІ СТЕЙТУ ЛЮІЗІЯНИ, В МІСТЕЧКУ Лівінгстон, на обширі п'яти миль, із залізничних рейок вилетів вантажний потяг, спричинивши вибух отруйних газів, що змусило до евакуації із цього містечка 2,000 мешканців. Катастрофа цього потягу, який перевозив експльозивні та отруйні хемікалії була жахлива: розгорілось несамовите полум'я і грозила особлива небезпека від розривів вибухових матеріялів; відповідальні чинники цього містечка стали безрадні і не знали як зарадити пожежі. З цього приводу в стейті Люізіяна проголошено стан поготівля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добра новина з Ватикану

У минулу неділю, 26-го вересня ц. р. у деяких українських католицьких церквах в Америці (можна припускати, що й деінде) проголошено з проповідниць радісну новину, яка прийшла з Риму: що Апостольський Візитатор для українців католиків в Европі, єпископ Мирослав Марусин, піднесений до стану архиєпископа з одночасним призначенням на секретаря Конґреґації для Східніх Церков. Новий парох новозбудованої величавої церкви св. Юра у Ню Йорку, наступник покійного о. д-ра Володимира Ґавліча, о. д-р Патрикій Пащак, ЧСВВ, правильно назвав у своїй проповіді ту подію „історичною".

Історичне значення тієї події у тому, що вперше за всю історію Католицької Церкви наступником святого Петра на Апостольському престолі, префектом Конґреґації для Східніх Церков і секретарем тієї Конґреґації стали слов'яни, — Вселенський архиєрей Папа Іван Павло II і префект Конґреґації для Східніх Церков кардинал Владислав Рубін — поляки, секретар названої Конґреґації архиєпископ Мирослав Марусин — українець. Всі три — першорядні знавці історії Сходу Европи й Історії Церкви, всі три знавці суті російсько-большевицького режиму, що його одною з головних підстав є атеїзм та переслідування Божих законів і людських прав, встановлених Богом і волелюбними людьми.

Християнізм переходив на протязі своєї кругло двотисячної історії різні трагічні потрясення і, як кожна творча ідея, в даному випадку ідея, створена Бого-Чоловіком, переходив творчу еволюцію. Трудно сьогодні повірити, що були середньовічні часи, коли палили на костерях чарівниць, трудно повірити, що спалили Івана Гуса й Орлеанську Діву, що вирізувано у Франції гуґенотів у Вартоломеївській ночі і що існувала жорстока ера леґалізованої Церквою „святої" інквізиції. Другий Ватиканський Собор не був фікцією. Видимим знаком взаємної толеранції всіх Християнських церков, що її проголосив екуменізм, ба навіть — за постановами того Собору — всіх тих, що вірують в одного Бога, — була негайна згода обох Митрополитів Української Католицької й Української Православної Церков в Америці спільно відзначати тисячоліття хрищення Руси-України, як теж недавня поновна маніфестація обох тих Владик, як вони спільно у таких самих ризах відправляли Молебень на Пластовій зустрічі в оселі в Іст Четемі Нюйоркського стейту.

Проте, не вважаючи на величезну еволюцію, що її перейшла Католицька Церква — вона таки залишилася консервативною і традиціональною. Апостольська Столиця охоплює 500 мільйонів вірних у всьому широкому світі. Журба за долю усіх тих вірних мусіла рахуватися з політичними умовинами, в яких вірні жили й живуть. Ідеалізм Христової Церкви, стоючи на сторожі своїх догм, мусить у практичній дії рахуватися й із реалістичними можливостями. У цьому преважкому ділі місія Апостольської Столиці та зокрема її Конґреґації для Східніх Церков не завжди покривалася на сто відсотків із бажаннями і почуваннями українських вірних. Ватикан мусів і мусить рахуватися з фактом існування в різних країнах, де живуть католики, з тамошніми режимами. Штучно спрепароване скасування Берестейської Унії з 1596 року і переслідування українських католиків загнало Українську Католицьку Церкву в СССР у підпілля. Але в Совєтському Союзі живуть ще й балтійські католицькі народи, польська Католицька Церква опинилася у страшенно трудній ситуації, коли ставлеником Москви став генерал Ярузельскі, — і ревеляції про совєтську руку в атентаті на Папу мають за собою логічні арґументи.

Тому було б передчасно і, може, навіть трохи наївно сподіватися від змін, які заходять на наших очах в Ватикані якихсь радикальних зворотів. Покійний Архиєпископ Іван Бучко написав був короткий нарис історії Конґреґації для Східніх Церков і боронив її проти деяких закидів наших земляків, вказавши на факт, що Українська Католицька Церква у діяспорі розрослась, зросло число Владик і зросла повага Української Католицької Церкви. („Українці у 50-тиріччя існування й діяльности Священної Конґреґації для Східніх Церков", Мюнхен-Рим, 1954).

Наче символом Помісної УКЦеркви є історична постать Первоієрарха, визнаного вірними за свого Патріярха, — Владика Йосиф, наступник Слуги Божого Андрея на митрополичому престолі у Львові.

Архиєпископ Марусин не чужий українцям в Америці й Канаді. Адже він прибув із Блаженнішим Йосифом у 1968 році вперше до Канади й Америки і тоді безпосередньо познайомився з нашими відносинами. Владика Мирослав, як Апостольський Візитатор для українців католиків в Европі, першорядно знайомий теж з відносинами у наших громадах в Европі. Він був уже довший час довіреним дорадником Папи Івана Павла II у справах Східніх церков, і видно здобув собі таке довір'я, добре виконувавши цю місію, що став і формально та офіційно секретарем у Конґреґації для Східніх Церков.

Його безпосередній зверхник, кардинал Рубін, володіє плавко українською мовою. Сам Папа виявив неоднократно словом і ділом свою прихильність страдальному українському народові. Коли ми в Америці й інших країнах поселення раз-у раз стрічаємося з проявами повної іґноранції у справах України і її народу, то можемо з радістю ствердити, що у Ватикані на найвідповідальніших становищах знаходяться люди, які знають українську правду.

Петро Григоренко

З ПРИВОДУ „САМОРОЗПУСКУ" МОСКОВСЬКОЇ ГРУПИ

I

Вістка про припинення діяльности Московської Гельсінкської групи не була для нас несподіванкою.

Більш як шість шість років ця Група, як і всі інші Гельсінкські групи в СССР діяли в нестерпних умовах безперервного тиску могутньої машини державного терору. Загрожуючі попередження, позбавлення праці, поліційні стеження і затримання, висилання з місць постійного мешкання в трудніші умови життя, обшуки, арешти, засудження на підставі зфальсифікованих обвинувачень, примушування до еміграції, позбавлення горожанства з висилкою за кордон. Це не повний перелік тих засобів, якими КҐБ тримав членів Групи в постійній моральній напрузі і домагався знищення нестерпної для нього організації. Те, що спротив був такий тривалий, сталось не з вини КҐБ.

Висока стійкість групи обумовлена: розумністю організаційних принципів, на яких вона будувалась, моральною стійкістю і мужністю її членів, благородністю цілей до яких вони прагнули, підтримкою світового суспільства, гнучкою тактикою і доброзичливими відносинами населення. Останнє потверджується потоком сповіщень про порушення прав людини і прибуттям у Групу людей в заміну тим, кого виривав з лав правозахисту невмолимий терор. Термін існування групи залежав, перш за все, від інтенсивности і поступу до Групи нових сил. Але, на жаль, ця інтенсивність не могла перевищити втрати від нічим необмеженого терору.

Число діючих членів групи в Москві неухильно зменшувалось. Нарешті залишилось троє: дружина академіка Сахарова, інвалід війни, Єлена Боннер, математик і фізик 70-літній хворий професор Наум Мейман і видатний московський адвокат, тяжко хвора 75-літня Софія Калістратова. Прокурор Москви попередив Калістратову, що проти неї розпочато кримінальну справу і якщо вона не припинить своєї правозахисної діяльности, то її будуть судити „за антирадянську пропаґанду". Попередження отримали також Є. Боннер і Н. Мейман. Разом з тим, за всіма трьома було встановлено щільне поліційне слідкування. Працювати далі не стало можливости.

От така дійсність. Вона безсумнівно свідчить, що діяльність Гельсінкської групи в Москві знищена шляхом розбещеного державного терору. На жаль, багато деяких органів західньої преси поклали наголос на зовсім іншому. Вістка з Москви подається під впадаючим в око заголовком: Московська Гельсінкська група оголосила про свій *саморозпуск* (підкреслення моє — П. Г.). Під таким і подібними заголовками відносно вірно переказується зміст останнього (195) документу Групи, в якому нема й згадки про саморозпуск, але коментатори натискають іменно на саморозпуск. У коментарях переважно звучать похоронні мотиви. Замість, щоб обуритись з приводу того, що СССР перед очима всього світу винищував і врешті-решт винищив одну з організацій, котра боролась за мир, безпеку, права людини і перетворив в фікцію врочисто підписаний ним Гельсінкський заключний акт, кореспонденти заодно з Московською відспівують й інші Гельсінкські групи Совєтського Союзу, при цьому надаючи їм зневажливу назву „сателітів". (Люблять на Заході похоронні і малозрозумілі слова). Навіть факт висилки академіка Сахарова в Ґорький використано не для того, щоб ще й ще раз підняти обурення проти цього дикого свавілля, а щоб ще більш посилити похоронний тон: „В той день, коли А. Д. Сахарова справляли в Ґорький вирішалась судьба правозахисного руху".

У зв'язку з такими коментарями, гадаю, не буде зайвим дати декілька фактичних довідок.

Засновники Московської Гельсінкської групи дуже добре розуміли, що в совєтських умовах не дозволена урядом організація звичайного типу — зі статутом, формальним членством, управою, зібраннями, засіданнями... не проіснує і декілька днів. Щоб організація могла працювати хоч декілька місяців, треба було творити її в роді дитячої ляльки „Ванька-Встанька". Скільки ти її не клади вона знову встає, як тільки ти перестав її тримати в лежачому стані. Виходячи з цього, створили Групу на принципах повного рівноправ'я, взаємного довір'я, особистої відповідальности і дружньої взаємодопомоги. Ніякого формального членства і ніяких голосувань. Об'єднуються люди, які знають кожний кожного і довіряють один одному. Процедури прийняття в члени Групи, включення і виключення з неї не предбачено. Той хто хоче стати, членом Групи ним становиться, якщо хтось з наявних членів не суперечить. Щоб вийти зі складу Групи, треба просто сказати про це. Говорити про причини і оголошувати їх у пресі — не обов'язкове. Ніхто зі складу Групи не може рішати за інших членів, ніхто не може зобов'язати їх діяти не так як хотять вони самі. Кожний член Групи може запропонувати свій проєкт документу для підпису іншим. Вони можуть зробити свої зауваги, запропонувати зміни, доповнення, скорочення.

(Продовження буде)

Володимир Барагура

„Ватра" — зразкова читанка

В навчанні української мови учні й учителі дошкульно відчувають брак шкільних підручників, які були б усучаснені, достосовані до вимог і потреб тепершньої дитини, які брали б до уваги ступінь знання української мови школярів на поселеннях, нові життьово-побутові умови дитячого життя й одночасно були укладені за вимогами дидактики й методики навчання.

Цю нестачу частинно усунула читанка для 5-ої і 6-ої кляс „Ватра", видана заходами Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) при моральній і матеріяльній допомозі Комісії Шкільництва при Онтарійській Раді Комітету Українців Канади. Читанка формату вісімки має 136 сторінок, ціна 6.50 дол.

Упорядниками цього зразкового посібника є досвідчені вчителі-практики, педагоги й письменники: Іван Боднарчук, Антонина Горохович, Наталка Ємець, Олександра Ковалик.

Матеріяли підібрані дбайливо, здебільша з сучасних журналів для дітей „Веселка", „Готуйсь!", „Соняшник", з книжкових видань еміґраційних дитячих письменників та написаних спеціяльно для читанки. Всі ці матеріяли на задовільному літературно-мистецькому, загально-виховному і національно-виховному рівні, просякнені релігійно-моральним духом та відповідають вимогам українського виховного ідеалу, накресленого на Першому СКВУ.

Матеріяли укладені за принципами дидактики і за вимогами методики навчання рідної мови. Вони поділені за циклами, які покриваються з календарем навчального року, нпр., читанка починається вереснем, що є рівночасно початком навчання. На першій сторінці зображена ікона Богоматері і молитва з просьбою, щоб Господь і Пречиста допомогли щасливо почати новий рік. Далі йде вірш „Вересень", який пов'язує недавні вакації з періодом праці школярів. У продовженні циклу є оповідання, казки, леґенди, вірші, розваговий матеріял (сміховинки, загадки), що мають поєднання з працею і дозвіллям учнів. Наступний цикл — зимовий, в якому відведено місце св. Миколаєві, різдвяним святам з традиційними звичаями, історичним подіям Січня 1918 і 1919 років, зимові розваги дітвори.

Окремий цикл становлять матеріяли про найбільших наших поетів — Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українку та зразки їхньої творчости. Є матеріяли про видатні наші історичні постаті — княгиню Ольгу, короля Данила, Марусю Богуславку, Симона Петлюру, Т. і Р. Шухевичів.

Наступний цикл вміщає св. Юрія, День Матері, Великдень. Він закінчується місяцями травнем-червнем, що є одночасно й закінченням навчального року.

Ці цикли переплітані рясно релігійними матеріялами — віршованими молитвами, легендами, народними казками, віршами, присвяченими культові рідної мови, звичаїв, традиції. Є і матеріяли з актуального дитячого життя, та пов'язані з Рідним Краєм. Одна статтейка-розповідь присвячена Канаді. Цей матеріял на терені Америки, чи нашої країни поселення може бути заступлений відповідною іншою пізнавальною розповіддю про нову батьківщину.

Цикли поєднується тематично й ідейно, інколи вони схрещуються і переплітаються. В укладі читанки збережений дидактично-методичний принцип концентрації (зосередження матеріялів на одній темі) і кореляції (зазублення) матеріялів. Це дає змогу вчителеві будувати лекційні одиниці, які творять одну цілість, але можуть бути розкладені на кілька навчальних годин.

Слова, звороти, які можуть бути дітям нові або незрозумілі виділені в тексті жирним друком. До кожного матеріялу додані пояснення слів, контрольні питання, словникові вправи, письмові завдання, а це дає учневі змогу засвоїти матеріял і переказати його своїми словами чи вивчити напам'ять.

Одну четвертину читанки відведено основним знанням із граматики української мови. Виклад приступний, базований не на готових правилах, а на прикладах, із яких учень сам дедукує висновки-дефініції.

При кінці читанки поданий українсько-англійський словник.

У „Слові до вчителів" впорядники суґерують послуговуватися дискусійною методою подавання матеріялу:...„ вести розмови з учнями про те, що їм цікаве і потрібне.

Впорядники взяли теж до уваги різний ступінь підготови учнів і знання учнями української мови, тому залишають учителям свобідну руку в виборі матеріялів із читанки, як теж вичерпання матеріялів в одному чи двох роках навчання.

Квітесенцією ідейних принципів, якими просякнуті матеріяли „Ватри", є сценка з життя Т. Шевченка „Віщий сон" пера Романа Завадовича. Тому вона продумано вміщена на останніх сторінках посібника.

Читанка рясно ілюстрована — поруч світлин вміщено багато картин передових наших мистців-малярів. Кольорову обкладинку виконала Ніна Мудрик-Мриц.

Впорядники складають подяку редакціям журналів для дітей „Веселці" й „Готуйсь" за дозвіл користуватися їхніми матеріялами і Комісії Шкільництва КУК за фінансову й моральну допомогу видати „Ватру".

Володимир Левенець

КЛОПОТИ МОСКВИ З АРМІЄЮ

Американські офіційні чинники і знавці відносин у комуністичних країнах кажуть, що Москва має чималі трудноші з армією, зокрема на національностевому і расовому тлі. Наприклад, тепер багато новобранців в совєтській армії походять з мусулманських, азійських республік СССР, які не тільки не знають достатньо російської мови і не розуміють російських технічних зворотів інструкторів, а навіть звичайної команди підстаршин і старшин. Совєтському командуванні приходиться спочатку посилати їх на вечірні курси російської мови, щоб вони могли бути повновартісними вояками, а головно, могли брати активну участь у вишколі і з нього щось користати.

Як відомо, Совєтський Союз втримує величезну 4,8 мільйонову армію, удвоє більшу від армії З'єднаних Стейтів Америки. Кожних два роки 2,5 мільйона нових новобранців, із закінченням 18-го року життя, покликають в армію. З огляду на малий приріст населення у західніх частинах СССР в 1990 році головне командування СССР зможе покликати до армії тільки 2,1 мільйона молоді. Совєтські чинники будуть змушені продовжити службу в армії із двох до трьох років, — кажуть американські демографи — зокрема Моррей Фішбек, спеціяліст демографічних справ у Совєтському Союзі. Він твердить, що, наприклад, в 1950 році приріст населення у СССР стояв на висоті 1,8 а тепер заледве досягає 0,8 відсотка. Але це тільки в европейській частині СССР, бо в мусулманських республіках, Середній Азії і Азербайджані, населення збільшується із небувалою досі швидкістю. Згідно з інформаціями совєтського статистичного бюра, в 1979 році, росіян було 52,4 відсотка, але в 2000-му році їх буде тільки 46,7 відсотка, а натомість мусулманське населення зросте з 16 на 21 відсотка.

Згаданий американський демограф, як зрештою багато інших аналітиків каже, що крім мовних, релігійних й інших труднощів, комуно-московські лідери матимуть ще клопоти базовані на національностевому тлі. А втім, як про це згадує один із дезертирів з Червоної армії, ненависть автохтонів до росіян і так дуже поширена і вона з кожним роком поглиблюється із збільшенням набору до армії молодого, національно більш свідомого елементу.

Очевидно, разом зі спадом приросту населення, природно виникатимуть також й інші труднощі в СССР, зокрема недостача робітників у промисловості, будівництві, сільському господарстві та інших ділянках економії. Західні аналітики кажуть, що у Совєтському Союзі вже сьогодні відчувається брак фахових робітників, зокрема напливу молодих фахівців, які перебувають в армії або стоять на сторожі непроникливих кордонів „нєісходімой родіни", чи проливають молоду кров за інтереси комуно-московської імперії в Афганістані у боях з афганськими патріотами, які ставлять гострий спротив совєтській окупації і поборюють насаджений Москвою маріонетковий уряд місцевих коляборантів.

Практика виказала, що імпорт робітників із закордону, зокрема з В'єтнаму, Камбоджі і Ляосу, не може задовільнити браків фахового робітника у модерній індустрії. Уже згаданий нами американський демограф М. Фішбек каже, що є багато рук до праці в республіках Середньої Азії, а місця роботи знаходяться переважно на Сибірі, на півночі країни і в деяких місцях центральної Росії. Але культурний рівень азійських робітників, традиції, виховання і знову ж таки невідповідне знання російської мови, не дають можливости вихідцям із цих республік зайняти ці вакантні місця.

Кремлівські диктатори вже починають розуміти усі демографічні труднощі і шукають з цього виходу. Тут і там державні установи починають повертатися до давніх, але певних методів заохочування до збільшування родин. Стимулом для цього мають бути всякі обіцянки для мешканців европейських частин СССР — грошові субсидії багатодітним родинам, збільшення і покращання дитячих притулків для працюючих родин, створення місць праці з неповним часом зайняття, але покищо в нікого із совєтських відповідальних чинників немає твердого переконання, що такі заходи принесуть скорі результати і будуть ефективними в майбутньому.

Треба підкреслити, що у зв'язку із загальним погіршенням ситуації в Афганістані Москва мусіла вислати туди додаткових 10,000 вояків, а для 80,000 продовжити реченець перебування в тій країні, що знову ж таки некорисно відіб'ється на імперській економії. Політичні і військові спеціялісти кажуть, що для зламання спротиву в Афганістані Москві потрібно б вислати до Афганістану значно більшу кількість своїх вояків, бо на льояльність афганців Москва не розраховує, але на таке потягнення кремлівські лідери ледве чи рішаться з огляду на багато інших причин.

Тому й не дивно, що, наприклад, при будові газо-

(Продовження на ст. 3)

Ілля Лобур

ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО МИСЛИТЕЛЯ — В. ЛИПИНСЬКОГО

II

Словом звідси, то ми маємо стихійний нахил цілого нашого громадянства до роз'єднання, взаємного недовір'я, а то й ненависти, на що вказують наші церковні достойники як, наприклад, Владика Андрій Сапеляк, який недавно у своєму посланні писав так: „Український нарід довгими століттями прагне миру, бо його минуле й сучасне переплетені незгодою, роз'єднанням, ворожнечою, завзятою боротьбою, ненавистю. Здається, - пише далі Владика, — що у своїй тисячолітній історії він ще не зазнав тривалого миру і згоди, мов би ненависть творила головну відзнаку української духовости".

Отже, як бачимо, то чим більше якась громада різнорідна по-своєму походженні, то тим тяжче вона себе взаємно розуміє та відчуває. Тому при вродженій нам нездатности до розуміння один одного, а то в наслідок браку расової єдности від початку нашої історії, як це було сказане вище, наш ідеолог української державности Вячеслав Липинський закликає усіх українців, що душаться у колоніяльному розкладі України, до об'єднування між собою по клясам, а не по партіям. Свою концепцію так зв. „клясократії" Липинський обосновує тим, що організування громадянства за клясами, себто за принципом, що хто робить, з національно-державницького боку є далеко успішнішою методою ніж організування цього ж громадянства за партіями. Бо перших з них, себто організованих за клясами, об'єднує органічно спільне заінтересування в продукції, у способі праці та думанні, і вони себе органічно-об'єднуючими впливами найшвидше і то з півслова розуміють та відчувають. Натомість другі, себто організовані за партіями, нічим зі собою не пов'язані люди, з різними спекулятивними, звичайно, заінтересуваннями, часто собі ворожі, а то й ненависні. Це певного роду хаотичний конґльомерат що не зменшує, особливо у нас, оцього стихійного нахилу до роз'єднання, а, навпаки, ще його збільшує. Це побачимо на прикладах з історії в дальшому ході нашої праці.

Тому, коли говорити про більшу чи меншу нашу спорідненість, то її без найменшого сумніву можна знайти і розвивати в клясократії, себто в поділі громадянства на кляси. Про це також буде мова в дальшому ході цієї ж самої праці.

Методи будови й збереження держави

Вячеслав Липинський визначний український вчений, історик, соціолог, який поглибив свої знання спершу на краківському, а згодом на швайцарському університетах, віднайшов в історії народів три роди соціяльного ладу, а саме: охлократію з диктатурою, демократію з республікою і клясократію з конституційною монархією.

Це ці три вічно в житті націй чергуючі політично-державні устрої, які слідують по собі за певною послідовністю в той спосіб: ослаблена надмірним розвитком матеріяльного добробуту клясократія вироджується в демократію, що її гробокопателем знову стає охлократія, в боротьбі проти якої наново гартується клясократія.

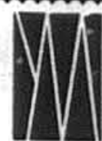
Було б, одначе, помилкою думати, що ці три вище наведені методи державного правління завжди чергуються в однім і цім самім порядку. Іноді демократія може бути замінена не тільки, як звичайно, охлократією, але і клясократією. Знов же клясократія, яка звичайно кінчиться демократією, може іноді дуже скоро привести до охлократії. Вкінці на місці охлократії може запанувати демократія, головно тоді, коли клясократичні елементи в даній нації незорганізовані. І таку останню можливість не виключає Липинський в моменті упадку большевицької влади. Тож заходить питання: що може дати акція кожного з цих трьох методів для України в момент упадку большевицької влади? Щоб на це питання відповісти треба перш усього ці державно-організаційні методи схарактеризувати. І так почнемо з охлократії. За термінологією Липинського, охлократія означає абсолютистичну методу державного правління войовників-непродуцентів над громадянством, що при цій методі правління являє із себе завжди позбавлену внутрішньої (тобто громадської, а не державної) організації, юрбу (охлос). Отже охлократія не означає влади юрби (такої влади зрештою ніколи не буває), а означає владу над юрбою при допомозі гіпнотизуючих і гальванізуючих лозунґів з одної сторони, та при допомозі залізної войовничої організації правлячих і при допомозі використовування ними інстинктів і емоцій цієї юрби, з другої сторони. Іншими словами, охлократія — це повне узалежнення громадянства від держави, а в слід за цим переслідування усіх форм громадської самодіяльности і самоорганізації. Це значить, що охлократія, байдуже — з лівою чи правою диктатурою не дозволяє мати та здійснювати інших крім пануючих політичних, соціяльних програм.

То значить, що державний охлократичний меч силоміць накидає громадянству свою державну ідеологію, як, наприклад, обов'язковий у большевиків комуністичний світогляд.

Так само охлократія відкидає потребу знання минувшини, як, наприклад, нищення большевиками „буржуазної науки". Сучасна Україна — це реалізація ідеології й перемоги типу охлократичного, але російського, бо українська охлократія, як це вже не раз бувало в нашій історії, є завжди знаряддям в руках сильнішої і краще зорганізованої російської охлократії. Краще зорганізованої тому, бо в її рядах залишено значну частину правлячої старої російської верстви (типу Чічеріна, Брусілова і ін.) та перейнято від неї державний організаційний досвід. На Україні знову навпаки. Большевизм знищив усю стару українську правлячу верству та тим самим, позбавивши українську охлократію усякого державного досвіду, ослабив її до того ступеня, що вона, в слабесеньких спробах боротьби з російською охлократією і цим разом пішла в повне підданство комуністичному центрові в Москві так, що сучасна комуністична влада на Україні не є територіяльно українською владою, бо центр, її мозок, знаходиться поза межами України, а сама Україна повернута назад до давнього рабства колонії.

(Продовження буде)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ-СОЮЗОВЦІ! УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ РОЗПОЧИНАЄ ОРГАНІЗАЦІЙНУ ОСІННЮ КАМПАНІЮ, ЗАВДАННЯМ ЯКОЇ Є ПРИДБАТИ ДО КІНЦЯ РОКУ 1,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ТІЛЬКИ СПІЛЬНОЮ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ БЛАГОРОДНУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

КУРС ДЕРЕВОРІЗЬБИ

9-го жовтня — 18-го грудня 1982 р.

Курс техніки української дереворізьби для дітей від 12 років і для дорослих.

ЧАС ЗАНЯТЬ: в суботи від 2:30 — 5:30 по полудні.

ОПЛАТА КУРСУ: дорослі — $40.00; члени — $35.00; студенти і пенсіонери — $30.00; діти — безкоштовно.

Учасників на курс приймається тільки за попереднім зголошенням, **тел.: (212) 228-0110.**

Funded by New York State Council on the Arts.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

КУРС ВИШИВАННЯ

9-го жовтня — 18-го грудня 1982 р.

Відбудеться десять занять із вишивання, пристосованих як для початківців, так і для вишивальниць з певним досвідом.

На курс можуть зголошуватися діти від 12 років і дорослі.

ЧАС ЗАНЯТЬ: в суботи від 1:00 — 2:30 по полудні.

МІСЦЕ ЗАНЯТЬ: Домівка СУА при 108 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. 10003.

ОПЛАТА КУРСУ: дорослі — $30.00; члени — $25.00; студенти і пенсіонери — $20.00; діти від 12-16 р. — безкоштовно.

Учасників на курс приймається тільки за попереднім зголошенням, **тел.: (212) 228-0110.**

Funded by New York State Council on the Arts.

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
Відділ у Філядельфії, Па.

Неділя, 3-го жовтня 1982 р., год. 4-та по пол.

РЕЧИТАЛЬ

ПІЯНІСТКИ

ІРЕНИ ПЕЛЕХ

Заля Українського Освітньо-Культурного Центру, 700 Сідар Рд., Філядельфія-Абінґтон, Па.

Друга зустріч гімназистів з Праги

У 1978 році відбувся у Торонто перший з'їзд колишніх учнів Української Реальної Гімназії в Модржанах, Чехо-Словаччина. Ця зустріч увінчалась успіхом, а її учасники висловили бажання продовжувати такі з'їзди.

Завдяки ініціятиві кількох колишніх учнів гімназії — Я. Мочерняка, О. Глібович і Л. Філя, влаштовано в Торонто у готелі „Скайлайн", другий з'їзд, який тривав від 3-го до 5-го вересня ц.р.

Українська Реальна Гімназія в Чехо-Словаччині була заснована в 1924 році і остаточно знайшла свій осідок в місті Модржанах, біля Праги. Напочатку вона діяла, головним чином, для дітей українських еміґрантів і колишніх вояків УНР у Чехо-Словаччині, а згодом її доповнили українські діти з Закарпаття та з інших земель України.

Реальна гімназія мала поміж своїми учителями визначних наших діячів і науковців, як, наприклад, д-р М. Дольницький, історик і географ, і А. Штефан, педагог і діяч Закарпатської України, та інші. Під кінець Другої світової війни гімназія разом із своїми учительським складом і більшістю учнів переїхала на Захід і осіла спочатку в Ауґсбурзі, Західня Німеччина, де зразу ж відновила навчання і відкрила свої двері для десяток наших дітей, які перебували в таборах для втікачів.

Згодом, коли табори для втікачів були перевезені, реальна гімназія поділилась і її частини діяли ще в таких таборах: Фюссен, Міттенвальд, Шляйсгайм, коло Мюнхену, і Ляйпгайм. Згодом, одначе, через виїзд більшої частини наших еміґрантів з Німеччини, гімназія припинила своє існування. Тепер колишні учні і ще деякі вчителі гімназії перебувають у різних частинах світу, одначе, більшість з них знаходиться в Америці і Канаді. Власне тому більшість учасників на цьогорічному з'їзді була з Канади і Америки. Але були учасники Австралії, Франції, Німеччини і навіть з Чехо-Словаччини. Програма 2-го з'їзду складалася з офіційної і товариської частин. Офіційна частина з'їзду відбулася в суботу, 4-го вересня. У цій частині промовляло кілька колишніх учнів і гостей, які в той чи інший спосіб були пов'язані з Українською Реальною Гімназією, а саме: д-р С. Росоха, Л. Філь, Д. Грушецький. Б. Феденко, Л. Виноградник, д-р І.Жеґуц, п-і Ленделівна і п-і Цендрівна. Були й сумні хвилини, як, наприклад, коли один з промовців, д-р Іван Жеґуц, колишній гімназист, а зараз професор университету, відчитав листу усіх колишніх учнів, які померли від часу попереднього з'їзду. Але були й веселі хвилини, коли учасник з Франції Л. Виноградник прочитав поезії, згадуючи комічні ситуації з життя учнів в інтернаті, яким не раз доводилось терпіти холод і голод.

Звернено також увагу і на важливіші проблеми, які заторкують майбутнє нашого народу і дальше існування нашої еміґрації.

Після закінчення офіційної частини відбулася товариська забава. Останній день з'їзду був призначений на оглядення української мистецької виставки і інших місць у Торонто, а також і на прогулянку до Ніяґарських водоспадів. Було відведено доволі часу також і для особистої зустрічі поміж учасниками з'їзду.

В загальному, з'їзд відбувся успішно, і учасники роз'їхалися додому з приємними спогадами.

Хочемо вірити, що подібні зустрічі відбуватимуться і у майбутньому.

Б. Ващук

Клопоти...

(Закінчення зі стор. 2)

проводу із Сибіру до Західньої Европи, Москва, — як знову ж таки кажуть поінформовані на Заході особи — використовує невільників, серед яких переважаючу частину становитимуть українці і особи інших поневолених Москвою народів, патріоти і віруючі в Бога, жінки, які серед тяжких умовин і нестерпного клімату масово хворіють і гинуть у сибірській тундрі, подібно, як гинули їхні попередники, політичні в'язні, від запорозьких козаків у Петербурзі починаючи і на в'язнях сьогоднішніх кінчаючи. На очах культурного і цивілізованого світу Москва проводить черговий масовий ґеноцид і над цим фактом не можна перейти до денного порядку.

Повертаючись до властивої теми, тобто до клопотів Москви з армією, у висновку треба ствердити, що вони, ці клопоти, будуть радше збільшуватись, а їхньою причиною є не тільки демографічні зміни в СССР, — як кажуть західні аналітики — а радше наростання загальної ненависти населення у національних республіках до комуно-московських поневолювачів, які на 60-тому році комуністичного господарювання Совєтським Союзом довели його над беріг політичного й економічного провалля.

УРЯД АЛБАНІЇ ПОВІДОМИВ ОФІЦІЙНО, що його поліція „зліквідувала" озброєну групу албанських еміґрантів, які висадилися на побережжі Албанії в суботу, 25-го вересня ц.р. Міністер внутрішніх справ Албанії подав до відома, що „банда албанських еміґрантів — кримінальних елементів висадилися на Адріятичному побережжі вночі, але до кількох годин їх „зліквідовано". Не відомо чи група мала зробити переворот проти марксистського уряду Албанії та хто в цій групі був.

Замість квітів на могилу

бл. п. Богдана Стефановича

бувші товариші праці Окружного Союзу Кооператив Щирець біля Львова складають 100.00 долярів на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

МАЛИНІВСЬКИЙ Михайло, ЯРІШ Петро, ЯРІШ Андрій
Рочестер, 27-го вересня 1982

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців в Америці

зі сумом повідомляє Членство й Українське Громадянство, що в суботу, 25-го вересня 1982 р. упокоївся в Бозі

бл. п.

ТОМА ЩЕПКО

МИСТЕЦЬ

ПАНАХИДА в п'ятницю, 1-го жовтня 1982 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 2-го жовтня 1982 р., о год. 11-ій ранку на українському православному кладовищі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Опечаленій Дружині щирі вислови співчуття складають

Управа і Члени ОМУА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 29-го вересня 1982 року, через нещасливий випадок відійшла у Вічність, проживши 74 роки

бл. п.

ІРЕНА з ГАНКЕВИЧІВ ПЯСЕЦЬКА

ПАРАСТАС в п'ятницю, 1-го жовтня 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Bromirski Funeral Home, 221 Warren Street, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 2-го жовтня 1982 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н. Дж., а відтак на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

муж — ПЕТРО
сини:
ОЛЕКСІЙ з дружиною ЛІДОЮ
ПЕТРО з дружиною ОКСАНОЮ
внуки — АЛЕКСАНДРА, ПЕТРО, РЕНАТА, НІНА, КСЕНЯ, ГРИГОР
та ближча і дальша Родина

•

Замість квітів на могилу просимо складати датки на Пластові цілі.

Замість квітів на могилу

бл. п. Оленки Савицької

першої голови Організаційного Комітету Жіночої Конференції складаємо даток на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку.

Д-р Богдан і Ольга ФАРАОНІВ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої

ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

ОСИПИ КУРОВИЦЬКОЇ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 5-го жовтня 1982 р., о год. 6:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійну в той день у своїх молитвах.

ЕРАСТ КУРОВИЦЬКИЙ з РОДИНОЮ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 16-го липня 1982 року відійшов у Вічність

наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. проф. д-р

ЮРІЙ МАЧУК

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку Рідним, Друзям і Знайомим за моральну піддержку Покійного під час Його довгої і важкої недуги і що чисельною участю в похоронних відправах віддали Покійному свою пошану і останній поклін.

В першу чергу дякуємо отцеві протопресвітерові Ф. Біляцькому за відслуження похоронних відправ та за теплі прощальні слова над домовиною.

Особлива подяка за суттєві і теплі згадки про життя і досягнення Покійного:

— під час Панахиди: проф. М. Семчишин від НТШ, д-р П. Пундій від Лікарського Товариства, ген. К. Мандзенко від ОбВУА, д-р І. М. Новосівський від Центрального Об'єднання Буковинських Українців, інж. С. Куропась від ОДВУ;

— під час похорону: інж. В. Нагірняк від буковинців;

— під час тризни: інж. Ю. Артюшенко від Ради Прихильників УНР, проф. А. Антонович від Школи Українознавства.

Зокрема дякуємо Членам ОбВУА і ОДВУ, які під час Панахиди попрощали Покійного спущенням до половини прапорів.

Наша щира подяка за численні вислови співчуття, за прекрасні квіти і вінки та за грошові пожертви на різні добродійні, національні, культурно-освітні і релігійні цілі в загальній сумі 1.350 долярів.

Нехай Вас усіх Всемилостивий Господь винагородить.

Доньки:
ЗІРКА ЦИМБАЛІСТА і
ОРИСЯ НОВОСІВСЬКА
з Родинами

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 13-го вересня 1982 року, по важкій недузі відійшов у Вічність у Німеччині, на 76-му році життя

наш Найдорожчий

МУЖ І БРАТ

бл. п.

ЯРЕМА ПАВЛЮК

Дружина — ЛЄНЕ
Сестра — ЛЄНА
Сестра — ЯРОСЛАВА ГАПІЙ з мужем і Родиною

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК
УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК
КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ — НЮ ЙОРК

влаштовують

в днях 9-го і 10-го жовтня 1982 року на оселі УНСоюзу СОЮЗІВКА

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

В програмі Зустрічі:

КОНФЕРЕНЦІЯ УЛТПА І КОНФЕРЕНЦІЯ ТУІА
ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ Д-ра Я. РОЖАНКОВСЬКОГО і за НАГОРОДИ КЛК

Субота, 9-го жовтня 1982 р.

- Тенісові змагання КЛК:
  9-та год. рано — Рестрація
  10-та год. рано — Початок змагань
- 12:30 год. по пол. — Вокатон на видавничий фонд ТУІА
- 1-3 год. по пол. — Реєстрація на Конференції ТУІА і УЛТПА
- 3:00 год. по пол. — Конференція УЛТПА
- 4:00-5:00 год. по пол. — Конференція ТУІА
- 6-та год. веч. — Коктейл
- 7-ма год. веч. — ВЕЧЕРЯ
- 8:30 веч. — Мистецька програма, опісля ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ

Неділя, 10-го жовтня 1982 р.

- БОГОСЛУЖЕННЯ
- 1-2-га год. по пол. — Обід
- 2-4-та год. по пол. — Конференція ТУІА
- Закінчення тенісових змагань

Кімнати просимо замовляти в Управі СОЮЗІВКИ.

Soyuzivka, UNA Estate, Kerhonkson, N.Y. 12446 (914) 626-5641

Подаємо до відома Знайомим і Друзям, що десять років тому відійшов на Вічний Спочинок

наш ДІДО

бл. п. інж. проф.

СТЕПАН ТИТОВИЧ РИНДИК

народжений в Україні в селі Дунаївці 1-го серпня 1887 року, помер 27-го вересня 1972 року в Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

За родину —
ОЛЕНА В. РИНДИК

Управа Іллинойського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки

ділиться сумною вісткою з Членами, що в четвер, 23-го вересня 1982 року, помер

бл. п.

Д-р ІВАН ІВАНЦІВ

довголітній член Відділу Іллиной.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Горем прибитій Дружині і Родині висловлюємо глибоке співчуття.

Управа Відділу УЛТПА Іллиной

ПОСЛАННЯ

(Продовження зі стор. 1)

були б нічим, а без батьків і батьківщини ми не були б тим, чим ми є, ми не мали б духовної і моральної вартости і краси, які ми набули і маємо. І тому по Богові людина найбільше довжна і зобов'язана своїм батькам і батьківщині. Господу Богові сплачуємо наш довг відданям Йому найвищої релігійної пошани актами віри, надії, любови і послуху. А батькам і батьківщині, як заступникам і знаряддям Творця і найбільшим по Бозі добродіям, сплачуємо належний їм довг виявами пошани, вдячности і помочі та тими ділами звертаємо їм бодай частинно добра, які ми від них одержали.

Після Бога першенство має любов батьківщини. То значить, коли батьківщина в небезпеці і закликає своїх дітей до оборони, вони повинні залишити батька і матір для неї, а ніколи противно. Це залишення батьків для батьківщини є мниме, бо діти обороняючи батьківщину, обороняють одночасно батьків. Жертвуючи своє життя за батьківщину, дають найбільший доказ любови своїх батьків і рідних.

Любов батьківщини, оперта на любові Бога і з нею злита в одну велику любов, повинна бути діяльна-активна. Любов без діл, подібно як віра без діл є мертва. Слова св. ап. Йоана: „Дітоньки! не любімо словом, ані язиком, лише ділом і правдою (II Послання Йоана 3,18) відноситься і до кожної любови, отже і до любови батьківщини. Тому що доля батьківщини основується на діяльній любові кожної одиниці, а вартість діл одиниці залежить від її внутрішньої моральної вартости, то першою і найважливішою працею для добра батьківщини — це внутрішнє моральне удосконалення, ушляхетнення одиниць, бо батьківщина буде такою, якою будуть її діти. Добрий патріот — це людина передусім праведна, шляхетна, жертвенна і безінтересовна. Праця над ушляхетненням свого духа і серця повинна тісно в'язати любов батьківщини із сповненням своїх обов'язків. Щоб любити свою батьківщину, треба пізнати красу рідної мови й історію свого народу і та любов має бути жертвенною. З тої жертвенної любови до своєї батьківщини — України зродилась Українська Повстанська Армія, що стала живим оплотом, наявним символом і вогненним знаменем на майбутнє для прийдешніх поколінь. Родилася вона перед 40 роками, коли здригласа Українська Земля під полчищами ворожих військ. Родилась вона зі свідомости мологодо покоління і готовости зі зброєю в руках і жертвою свого життя боронити свій нарід перед смертю.

І хоч як нелюдяною є кожна війна, то шануючий себе народ і свідома своєї приналежности до нього людина, мають не тільки право, але обов'язок в обороні найшляхетніших вартостей людства — волі, справедливости, національної незалежности, ісповіді віри в Бога, своєї рідної Христової Церкви і Божого миру між народами світу, зробити все, щоб відкрити шлях для встановлення Божого закону на своїй землі.

Отож Українська Повстанська Армія родилася з християнської свідомости про конечність боротьби проти сатани і його земних служителів, бо написано: „Іди від мене, сатано!"... „Господу Богу твоєму поклонишся і Йому єдиному послужиш!" (Мт. 4,10) і готовости принести в жертві життя своє за друзів своїх, по взору і заповіті Христа, що „ніхто не має більшої любови, як той, хто віддає життя своє за друзів своїх". (Йо. 15,13).

Не маючи помочі сторонніх сил, український нарід „на сторожі своєї волі... поставив від карпатських верхів по Дон і Кавказ збройні кадри своїх синів — Українську Повстанську Армію" і віру в перемогу поклав на двох тривких фундаментах, на зрілості і силі рідного народу і на довір'ї до помочі Єдиного Всемогучого Бога.

Це тривкі і незнищимі фундаменти, які дали в дарі українському народові, а то й народам всього світу, дотепер небувалий і нерозгаданий феномен. На землі, опанованій варварською ворожою системою, жорстоко пригнічений народ творить власним зусиллям основи свого рідного, єдиного всенаціонального керівництва. І коли після закінчення війни, світові потуги браталися на руїнах і горах трупів, коли ділилися сферами впливів, коли безбожницька імперія почала відбудовувати сою розхитану невільницьку систему національного і соціяльного поневолення, Українська Повстанська Армія ще довгі роки бореться, рятуючи несплямлене ім'я свого народу і право визнавати і прославляти Бога-Творця. Вона жертвою свого життя та крови освятила Українську Землю і стала її добривом та заповітом для майбутніх поколінь.

І хоч багато воїнів Української Повстанської Армії ворог загнав у в'язниці і табори смерти, як це він зробив з ієрархією, священиками і вірними Українських Церков; хоч ворог намагався знеславити воїнів і мучеників, нищив намогильні хрести і заорював танками могили воїнів Української Повстанської Армії, він не зумів знищити її. Вона існує як жива леґенда, бо віддає себе під Пречистий Покров Пресвятої Богородиці.

Бувши в'язнем Христа ради в цьому часі і свідком глибокої віри в Бога та довір'я до заступництва Пресвятої Богородиці моїх співв'язнів і каторжників і не маючи можливости довести до відома свого благословення для цього рішення, роблю це тепер. Як Глава і Батько Української Церкви потверджую і благословлю шляхетну постанову Української Повстанської Армії.

Зокрема в 40-річчя народження Української Повстанської Армії, що припадає на осінь цього року, кличу і благаю всіх українців в Україні і на поселеннях, без різниці релігійних і політичних переконань, по Божому, гідно, в єдності, у взаємному прощенні і братній любові відзначити ці роковини і тим дати доказ нашої християнської і національної зрілости.

І якщо моя просьба і моє благання не траплять до ваших сердець, щоб зрушити ваше сумління, тоді нехай до вас усіх промовлять голосом грому море крови ваших братів і сестер, їхнє мучеництво і ісповідництво, могили поляглих за волю Батьківщини, тайги Сибіру, засіяні їхніми кістками, замучені, померлі і живі свідки боротьби за те, щоб напередодні Ювілею Тисячоліття християнства в Україні знову засяяв хрест св. ап. Андрея в престольному граді Києві. Почуйте цей голос „Брате і Сестро! „Чи чуєш? Відізвися! Рідна Мати Україна плаче". Прошу всіх Владик, священиків і мирян з'єднатися в молитвах у Празник Святої Покрови, відслужити молебні і в літургічних молитвах пом'янути спочилих воїнів.

Погляньте, мої дорогі Браття і Сестри, на видіння, яке супроводить нас до воскресення і благаймо Пресвяту Богородицю Її заступництва, бо „Днесь благовірний народе, світло празнуємо отінювані, Твоїм, Богомати, пришестям і споглядаючи на Твій пречистий образ, покірно мовимо: Покрий нас чесним Твоїм Покровом і вирятуй нас від усякого зла"

Благословення Господнє на Вас!

† **Йосиф, Патріярх**

Дано в Празник Покрови Пресвятої Богородиці при Соборі Святої Софії в Римі, 1/14 жовтня 1982.

ТУРНІР ҐОЛФУ В ЧИКАҐО

Чемпіонка Лінда Чернобіль отримує трофей від Ґ.Пашен

Біля 50 союзовців, чоловіків і жінок, взяли участь у турнірі ґольфу в Чикаґо, що його влаштував в Клюбі Нордік Гіллс, спеціяльний комітет, очолений Джаном Гавалюхом.

Турнір, який відбувся в суботу, 1-го серпня, розпочався о год. 10-ій ранку, коли то перша чвірка почала ігри. Перше місце серед чоловіків здобув Рассел Ґалущак, а серед жінок—Лінда Чернобіль. Нагороди теж отримали Джеррі Михалюк, який був відзначений пропам'ятним трофеєм св. п. Івана Іванчука, що його вручила під час бенкету дружина покійного. Ліл Мадай і Рон Галущак теж отримали нагороди. Нагороди уфундував УНСоюз, як теж поодинокі його відділи, а саме 125-ий, 22-ий. До них долучились фірми Паньків і Ко та Дж. Ґавалюх із реальностевої фірми Себастіян.

В цій гарній товариськоспортовій імпрезі УНСоюзу та в бенкеті увечері взяли участь: заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, заступниця головного предсідника Ґлорія Пашен, головний контролер інж. Анатолій Дорошенко і головна радна Гелен Олек. Ґ. Пашен, яка була касиром турнірової комісії, вручила нагороди переможцям.

В турнірі взяло участь теж багато молодих ґольфістів.

Одна із чвірок (зліва): Гелен Вейткоф, Билл Вейткоф, Дольорес Боднар і Рей Боднар

Десятий сумівський спортовий табір в Елленвіллі

Цього року Крайова Управа СУМ Америки відмітила 10-ліття існування сумівських спортових таборів. Успіхи цього роду таборів вимірюються від років доброю якістю інструкторів і високою кількістю таборовиків. Цьогорічний табір, який від 1973 року є десятим такого роду спортовим табором, тривав від 25-го липня до 14-го серпня і нараховував дві десятки членів команди та інструкторів. Кількість зголошених перевищила сподівання організаторів, бо це вперше за довгі роки, що число учасників перевищило сотню осіб. Через табір пройшло 115 юнаків і юначок, які були поділені на вікові групи: 6 - 12 років і 13 - 16 років життя. Команду табору очолив Осип Рожка, який у справах дисципліни співпрацював із бунчужним Олесем Фурдою, писарем Галею Мазурик, обозним старших юнаків Андрієм Футеєм, обозним молодших юнаків Тарасом Гнатишином, обозною старших юначок Христею Барною та обозною молодших юначок Іркою Наугольник із принагідною поміччю Анни Борткевич. До підтабору дівчат була приділена Таня Закотиря, яка водночас була членом команди і дорадником для дівочого підтабору. Медичною сестрою спортового табору була знана діячка Дарія Степаняк. Інструкторами спортових ділянок були вже досвідчені тренери спортових дружин середніх шкіл чи провідники спортових таборів, такі як Степан Касіяненко, Богдан Шашкевич, тренери копаного м'яча; Любомир Кормелюк і Наталка Кормелюк, тренери відбиванки і тенісу. Окрім цих спортових ділянок, у новозбудованому басейні, який від червня є в публічному вжитку, відбувалися курси і змагання у плаванні під доглядом інструкторів Сузанни Гриб і Наталки Чавс. Інструкторам допомагали Петро Шміґель та Микола Дворський, які також були членами команди.

День починався у 7-ій годині вранці для старшого юнацтва. Після цього слідувала руханка, миття, ранній апель, сніданок, порядкування кімнат, перегляд чистоти в таборі. Вже в 9:30 ранку інструктори перебирали свої групи та йшли з ними на заздалегідь призначені площі для вправляння спорту. Більшість юнацтва виявила зацікавлення копаним м'ячем — першого тижня 44 особи, другого ж тижня 55 осіб. Другим найпопулярнішим спортом була відбиванка (40 учасників). Рівнож біля 20 учасників спортового табору вправлялися у тенісі, щоб опанувати гру та всі таємниці цього мистецтва. В плаванні та купанні брало участь все таборове юнацтво в пообідових годинах та після повороту з відбутих на спортовій площі зайнять. Прохолодна вода басейну просвіжувала в гарячий день тіла спортовців і надавала їм сили до дальших зайнять.

Окрім дозвілля юнацтво мало нагоду брати участь в забавах, які влаштовувалися в головній світлиці сумівського будинку, як наприклад, „телевізійні вечерниці", забава, влаштована Мариновичем, або організували власні таборові забави, які, одначе, не перетягали 12-ої години ночі.

Високу техніку гри, яку засвоїли курсанти спортового табору можна було спостерегти під час змагань таборових дружин, в яких інструктори постійно нагошували, що виграти треба чесно, покладаючися на техніку гри, а не на силу. Ця вимога бездоганної гри виявилася у змаганнях проти Спортової Школи „Чорноморська Січ". Дружина і учасники цієї школи загостили цілим табором у числі 60 учасників на сумівську оселю в Елленвіллі, щоб провести там з сумівцями дружні змагання, головно у копаному м'ячі. Таборовики вже довідалися про високий виграш „Чорноморської Січі" проти інших дружин, але вирішили помір'яти сили. Група найменших у віці 2 - 12 років зремісувала після завзятої гри 2:2. Голі у ворота противника вдарили Давид Коханський і Микола Кормелюк. Завзятою вийшла зустріч старшої групи юнаків у віці від 13-ти до 16-ти років. Гра була на високому рівні і втримувала глядачів у постійному підйомі. Перемогла сумівська дружина, яка після першої половини вела переможним 6:0. Інструктор Касіяненко змінював часто грачів, щоб дати можливість старшим грачам, а навіть і двом юначкам, включитися у гру. Кінцевий вислід змагання 7:1, у користь СУМ-у. Голі у ворота „Чорноморської Січі" забили Роман Василик з Клівленду (3), Андрій Футей з Клівленду (2), Марко Лужняк з Кліфтону (1), Нестор Фарміґа з Пассейку (1). Гості були здивовані високим станом точок, високою технікою та чистотою гри сумівського юнацтва і запросили їх до себе на реванш. Юнацтво спортового сумівського табору прийняло виклик і загостило до Ґлен Спею на табір школи „Чорноморської Січі" в кількості 69 осіб. Змагання почав церемонією привітання д-р Б.Стебельський. Від СУМ-у промовляв Осип Рожка. Обидва промовці підкреслювали важливість спортового обміну і змагання не так для перемоги, як для нав'язання дружнього та чесного змагу поміж молоддю.

Дружина молодших юнаків вступила до змагу першою. Не дивлячись на те, що сила противника у віці і досвіді була набагато більшою, все таки вони не відмовилися від участи в грі. Юнацтво прийняло легко прогру з вислідом 4:0 в користь господарів.

Відтак змагалися старші юнаки. В першій половині змагань, січовики вели 1:0. Під сильним натиском сумівської дружини в другій половині змагань сумівець Марко Лужняк вирівняв стан 1:1. У змаганнях був контужений Андрій Футей. Вже прямо в останній хвилині в дійсно крутному часі вдалося „Чорноморській Січі" вдарити другого ґоля, так що перемога цього змагання залишилася за „Чорноморською Січчю".

До цікавіших таборових моментів належить зустріч з представниками Крайової Управи СУМ Канади — головою КУ Шепетиком та провідником канцелярії Миколою Фіґолем. Представники похвально висловилися про цьогорічне таборування сумівського юнацтва, яке на виховно-відпочинковому таборі на „Веселці" осягнуло 240 осіб. Таборовики мали нагоду запізнатися з отцем піддияконом Олександром Богуном Кеннисом та питомцем Іваном Кащаком, які мали кілька гутірок з юнацтвом на тему покликання. Частим гостем спортового табору був о. Скасків, капелян СУМ-у.

Не дивлячись на свої інтенсивні зайняття, таборовики підготовили одну ватру, яка вдалася гарно. Ватра була присвячена 40-літтю Української Повстанської Армії. Слово про значення героїзму виголосив комендант табору. Юнацтво мало змогу пописатися піснями, які в принагідний час навчила їх співати Наталка Кормелюк. З віршами на ватрі виступали Сузанна Дупляк — „То нічого" пера Богдана Бори та Петро Плісак — „Доля" пера Ліни Костенко. Юначки Ліза Вознякта Христя Пенджола забавляли табір своїми витівками.

Останній день таборування, який був попереджений кільકаденними юнацькими змаганнями в спорті, випав найкращим. Вже зрання таборовики в сумівських однострях підняли прапор і готувалися до святочного закриття табору; перебравшись в год. 2-ій в сорочинки жовтого кольору з написом „1982 — 10-ліття спортових таборів СУМ", вони вирушили на спортову площу, де перед сотнею батьків інструктори пояснили пророблену працю з юнацтвом. Оце вперше команда табору рішила прийняти таку форму закриття табору. Спочатку виступила група 50-ти таборовиків, кожний зі своїм м'ячем, і вивела перед батьками серію вправ у ділянці копаного м'яча під досвідченим оком інструкторів С.Касіяненка та Б. Шашкевича. Згодом батьки перейшли на площу відбиванки, де діти показували засвоєні вправи під наглядом інструкторів Л. та Н. Кормелюків. Швидко промайнула година часу, і тоді юнацтво вишикувалося у чотири лави для роздачі нагород та заключної церемонії. У всіх видах спорту молодшого і старшого юнацтва у ділянках копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання, легкоатлетики: (біг, мет кулею, диск, скок у довжину та висоту, як і естафета) були виміряні нагороди. Нагороду найкращого таборовика одержав А.Футей з Клівленду. Мирослав Шміґель, голова КВРади і представник від КУ СУМ-А, виголосив коротке слово, в якому признав успіх спортового табору та поґратулював юнакам і юначкам за отримані нагороди та за засвоєне знання. Комендант табору у прощальному слові відмітив десятирічний вклад у спортові сумівські табори інструктора С.Касіяненка та побажав йому дальших успіхів на шляху виховання української спортової молоді. Після подяки команді та інструкторам, кухонному складові та адміністрації писар табору Галя Мазурик відчитала святочний наказ команди на закриття спортового табору ім. ген. хор. Тараса Чупринки-Шухевича.

Відспіванням національного славня закінчено цей десятий з черги спортовий табір СУМ, який промовисто свідчить про успіх в довгорічній реалізації цього роду таборів Е.Гановським, М.Шміґлем, Я.Петриком (на протязі дев'яти років комендант спортового табору), які надали напрям і тону цьому родові таборів.

В очах таборовиків проміняла гордість за отримані нагороди, можна було завважити, що три тижні спільного пережиття з'єднали молодь та залишили на ній свою печать.

О.Рожка

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1982 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 367-ий Відд., о год. 1:30 по пол. у кафетерії св. Йосафата. Проситься чл. прибути. Є важні справи до обговорення — 70 ювілею. — П. Дзюба, гол., П. Стадник, кас., В. Попович, секр.